

TRƯỜNG THPT ĐỖ ĐĂNG TUYẾN.

Giáo viên thực hiện: Nguyễn Thị Nguyệt

Tiết PPCT: 8

KẾ HOẠCH BÀI DẠY

BÀI 5. THỰC HÀNH: VIẾT BÁO CÁO VỀ ĐẶC ĐIỂM VÀ BIỂU HIỆN CỦA NỀN KINH TẾ TRI THỨC

(Thời gian thực hiện: 01 tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

- Thu thập tư liệu, viết được báo cáo tìm hiểu về đặc điểm và các biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

2. Về năng lực

****Năng lực chung***

- *Tự chủ và tự học*: chủ động thu thập tư liệu từ SGK, thông tin do GV cung cấp và nguồn thông tin số để hoàn thành báo cáo.
- *Giao tiếp và hợp tác*: phối hợp trong nhóm, phân công nhiệm vụ, thống nhất đề cương, sản phẩm và trình bày kết quả.
- *Giải quyết vấn đề và sáng tạo*: chọn lọc tư liệu, sắp xếp nội dung, lựa chọn hình thức trình bày phù hợp để làm rõ đặc điểm và biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

****Năng lực đặc thù Địa lí***

- *Nhận thức khoa học địa lí*: nhận diện được khái niệm, đặc điểm và các biểu hiện của nền kinh tế tri thức qua tư liệu thu thập.
- *Tìm hiểu địa lí*: thu thập, chọn lọc, hệ thống hóa tư liệu; sử dụng số liệu, ví dụ và nguồn thông tin phù hợp trong báo cáo.
- *Vận dụng kiến thức, kĩ năng*: giải thích được tư liệu minh họa cho đặc điểm/biểu hiện nào của nền kinh tế tri thức và trình bày kết quả bằng sản phẩm học tập.

****Tích hợp năng lực số***

- + 1.1NC1a - Tìm kiếm, khai thác thông tin số: HS sử dụng công cụ tìm kiếm và nguồn học liệu số để thu thập tư liệu về đặc điểm, các biểu hiện và những trụ cột của nền kinh tế tri thức.
- + 6.1NC1b - Ứng dụng AI trong học tập: HS sử dụng Gemini/ChatGPT để tóm tắt các trụ cột của nền kinh tế tri thức và tìm hiểu ứng dụng của AI trong nền kinh tế số; biết đặt yêu cầu rõ ràng, chọn lọc kết quả và đối chiếu với SGK, nguồn tin cậy trước khi sử dụng.
- + HS ghi rõ nguồn và năm đối với số liệu, ví dụ, hình ảnh và tư liệu sử dụng trong báo cáo.
- + HS tạo sản phẩm báo cáo dưới dạng bài thuyết trình, hộp thông tin, sơ đồ hoặc hình thức phù hợp; có thể sử dụng công cụ số để trình bày kết quả.
- + HS không sao chép nguyên văn kết quả AI; chịu trách nhiệm về nội dung đã chọn lọc, kiểm chứng và đưa vào báo cáo.

3. Về phẩm chất

- *Trung thực*: Có ý thức tôn trọng bản quyền tác giả, trích dẫn nguồn tài liệu tham khảo đúng quy định (không sao chép/đạo văn).
- *Trách nhiệm*: Hoàn thành đúng phần việc được giao trên Google Docs, tích cực hỗ trợ các thành viên khác trong nhóm.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Chuẩn bị của giáo viên

- Máy tính, máy chiếu.
- SGK Địa lí 11.
- Tư liệu về nền kinh tế tri thức do GV cung cấp.
- Phiếu KWL; Phiếu đề cương báo cáo.
- Rubric đánh giá sản phẩm báo cáo.
- Công cụ chọn ngẫu nhiên nhóm trình bày (Wheel of Names).

2. Chuẩn bị của học sinh

- SGK, vở ghi.
- Điện thoại/máy tính có kết nối Internet.
- Công cụ tìm kiếm thông tin; Gemini/ChatGPT (nếu có điều kiện sử dụng); PowerPoint, Google Slides hoặc Canva để trình bày sản phẩm.
- Công cụ trình bày sản phẩm số nếu nhóm lựa chọn: PowerPoint, Google Slides, Canva, công cụ tạo video,...

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: KHỞI ĐỘNG (5 phút)

a) Mục tiêu

- Huy động hiểu biết ban đầu của HS về nền kinh tế tri thức.
- Giúp HS xác định những nội dung muốn tìm hiểu, tạo định hướng cho nhiệm vụ thực hành.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- GV phát Phiếu KWL và yêu cầu HS hoàn thành hai phần đầu trong 2 phút: K - 3 điều em đã biết; W - 3 điều em muốn học về nền kinh tế tri thức.
- Phần L - 3 điều em học được được hoàn thiện ở cuối bài.

PHIẾU HỌC TẬP 1. KWL - NỀN KINH TẾ TRI THỨC

Nội dung	1	2	3
K - Điều em đã biết			
W - Điều em muốn học			
L - Điều em học được			

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- HS suy nghĩ cá nhân, ghi ngắn gọn các ý vào phiếu.

- GV quan sát, khuyến khích HS viết bằng từ khóa hoặc câu ngắn.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- Một số HS chia sẻ 1 điều đã biết và 1 điều muốn học.
- GV ghi nhận các ý kiến có liên quan trực tiếp đến khái niệm, đặc điểm và biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

Bước 4. Kết luận, nhận định

- GV dẫn dắt: Bài thực hành yêu cầu HS thu thập tư liệu, xây dựng đề cương, viết và trình bày báo cáo về đặc điểm và các biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

Hoạt động 2: HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI (35 phút)

Hoạt động 2.1. Thu thập thông tin

a) Mục tiêu

- Thu thập được tư liệu phục vụ báo cáo từ các nguồn được định hướng.
- Biết chọn lọc, đối chiếu và kiểm chứng thông tin trước khi sử dụng.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- GV chia lớp thành 6 nhóm.
- Nhiệm vụ chung: viết báo cáo về đặc điểm và các biểu hiện của nền kinh tế tri thức.
- HS thu thập thông tin từ SGK, tư liệu GV cung cấp và nguồn số. Các nhóm sử dụng Gemini/ChatGPT theo hướng dẫn để tóm tắt các trụ cột của nền kinh tế tri thức và nêu ví dụ về ứng dụng AI trong nền kinh tế số.
- GV nhắc HS ưu tiên thông tin phù hợp với yêu cầu báo cáo; số liệu, ví dụ sử dụng cần ghi nguồn và năm.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- Các nhóm phân công thành viên khai thác SGK, tư liệu GV cung cấp và nguồn số. Nhóm nhập yêu cầu vào Gemini/ChatGPT, chẳng hạn: “Hãy tóm tắt các trụ cột của nền kinh tế tri thức; nêu các ứng dụng tiêu biểu của AI trong nền kinh tế số. Trình bày ngắn gọn theo gạch đầu dòng và đưa ví dụ minh họa.” HS ghi lại ý chính, ví dụ và nguồn cần kiểm chứng.
- HS đối chiếu kết quả Gemini/ChatGPT với SGK, tư liệu GV cung cấp và nguồn số đáng tin cậy; chỉnh sửa nội dung chưa chính xác hoặc thiếu căn cứ trước khi đưa vào báo cáo.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- GV kiểm tra nhanh nguồn tư liệu của từng nhóm; yêu cầu nhóm nêu một thông tin hoặc ví dụ tiêu biểu và nguồn sử dụng.
- Các nhóm điều chỉnh những thông tin còn chung chung, thiếu nguồn hoặc khó kiểm chứng.

Bước 4. Kết luận, nhận định

GV chốt yêu cầu đối với tư liệu: đúng chủ đề - cụ thể - có nguồn/năm - có thể kiểm chứng - hỗ trợ làm rõ đặc điểm hoặc biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

Hoạt động 2.2. Viết đề cương báo cáo

a) Mục tiêu

- Hệ thống hóa được tư liệu thành đề cương rõ ràng.

- Xác định được các nội dung cần có trong báo cáo: khái niệm, đặc điểm và biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- Từ tư liệu đã thu thập, các nhóm xây dựng đề cương báo cáo theo 3 nội dung:
- Khái niệm: Tri thức; nền kinh tế tri thức.
- Đặc điểm nền kinh tế tri thức.
- Biểu hiện nền kinh tế tri thức; các trụ cột của nền kinh tế tri thức và ví dụ về ứng dụng AI trong nền kinh tế số.
- Mỗi ý cần gắn với tư liệu, số liệu hoặc ví dụ phù hợp nếu có.

PHIẾU HỌC TẬP 2. ĐỀ CƯƠNG BÁO CÁO

Chủ đề: Đặc điểm và biểu hiện của nền kinh tế tri thức

Nội dung	Ý chính	Tư liệu/ví dụ minh họa	Nguồn - năm
1. Khái niệm: Tri thức			
1. Khái niệm: Nền kinh tế tri thức			
2. Đặc điểm 1			
2. Đặc điểm 2			
3. Biểu hiện 1			
3. Biểu hiện 2			

Có thể bổ sung thêm đặc điểm/biểu hiện nếu nhóm thu thập được tư liệu phù hợp.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- Nhóm sắp xếp thông tin, loại bỏ nội dung trùng lặp hoặc không phục vụ trực tiếp cho báo cáo.
- HS lựa chọn các tư liệu tiêu biểu và ghi nguồn tương ứng trong phiếu.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- Một số nhóm chia sẻ nhanh cấu trúc đề cương; nhóm khác đối chiếu và bổ sung.
- GV lưu ý sự cân đối giữa nội dung khái niệm - đặc điểm - biểu hiện.

Bước 4. Kết luận, nhận định: GV xác nhận đề cương là cơ sở để nhóm viết báo cáo; các ý trong báo cáo cần được sắp xếp logic, có tư liệu minh họa và không chỉ dừng ở việc liệt kê.

Hoạt động 2.3. Viết báo cáo

a) Mục tiêu

- Viết được báo cáo có bố cục rõ ràng.
- Biết kết hợp nội dung kiến thức với tư liệu, bằng chứng và phân giải thích.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- Các nhóm viết báo cáo dựa trên đề cương đã thống nhất.
- Báo cáo gồm 3 phần: Mở đầu - Nội dung chính - Kết luận.

- Nội dung chính cần làm rõ đặc điểm, các biểu hiện và những trụ cột của nền kinh tế tri thức; bổ sung ví dụ về ứng dụng AI trong nền kinh tế số. Tư liệu minh họa phải gắn với nội dung được phân tích.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- Các thành viên cùng viết, kiểm tra tính chính xác, nguồn tư liệu và cách diễn đạt.
- HS sử dụng Gemini/ChatGPT để hỗ trợ tóm tắt các trụ cột của nền kinh tế tri thức, hệ thống hóa ví dụ về ứng dụng AI trong nền kinh tế số hoặc rà soát cách diễn đạt. Nhóm phải kiểm chứng, chọn lọc và tự hoàn thiện báo cáo; không sao chép nguyên văn kết quả AI.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- GV quan sát sản phẩm đang hoàn thiện, tập trung hỗ trợ các nhóm còn thiếu minh chứng, nguồn hoặc phân phân tích.

Bước 4. Kết luận, nhận định: GV nhắc lại yêu cầu của một báo cáo tốt: đúng kiến thức - có tư liệu cụ thể - có phân tích - nguồn rõ ràng - bố cục khoa học, ngắn gọn.

Hoạt động 2.4. Trình bày và đánh giá báo cáo

a) Mục tiêu

- Trình bày được kết quả báo cáo theo hình thức phù hợp.
- Biết đánh giá sản phẩm dựa trên tiêu chí; trả lời được câu hỏi liên quan đến tư liệu và nội dung báo cáo.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- Mỗi nhóm lựa chọn 1 hình thức trình bày: bài thuyết trình, hộp thông tin, sơ đồ, hình vẽ hoặc video.
- GV sử dụng công cụ chọn ngẫu nhiên để xác định nhóm trình bày.
- Thời gian trình bày mỗi nhóm: 2 phút.
- Các nhóm còn lại theo dõi, ghi nhận xét theo rubric.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- Nhóm được chọn trình bày sản phẩm; các thành viên phối hợp giải thích nội dung và tư liệu minh họa.
- Nhóm nghe đối chiếu với tiêu chí, chuẩn bị câu hỏi hoặc góp ý.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- HS trình bày, trả lời câu hỏi; GV và các nhóm đánh giá theo rubric dưới đây.

RUBRIC ĐÁNH GIÁ BÁO CÁO

Tiêu chí	Tốt	Đạt	Cần cải thiện	Điểm tối đa
1. Nội dung kiến thức	Nêu đúng, đầy đủ đặc điểm và các biểu hiện của nền kinh tế tri thức.	Nêu được các nội dung chính, còn thiếu một vài ý.	Nội dung còn thiếu hoặc có ý chưa chính xác.	3,0

2. Tư liệu, bằng chứng	Có số liệu/ví dụ cụ thể, phù hợp; ghi rõ nguồn – năm.	Có tư liệu minh họa nhưng nguồn/năm chưa đầy đủ.	Tư liệu ít, chung chung hoặc khó kiểm chứng.	2,0
3. Phân tích	Giải thích rõ tư liệu cho thấy đặc điểm/biểu hiện nào của nền kinh tế tri thức.	Có giải thích nhưng còn đơn giản.	Chủ yếu liệt kê, chưa phân tích.	2,0
4. Sử dụng AI và nguồn số	Biết dùng AI để hỗ trợ; chọn lọc, kiểm chứng thông tin từ nguồn đáng tin cậy.	Có kiểm chứng nhưng chưa đầy đủ.	Phụ thuộc AI, sao chép hoặc dùng thông tin chưa kiểm chứng.	1,5
5. Sản phẩm báo cáo	Bố cục khoa học, ngắn gọn, trực quan; hình ảnh/biểu đồ/sơ đồ phù hợp.	Sản phẩm khá rõ, còn một số chỗ nhiều chữ.	Bố cục khó theo dõi, thiếu trực quan.	1,0
6. Trình bày	Trình bày rõ ràng, đúng thời gian, trả lời được câu hỏi.	Trình bày được nội dung chính.	Chủ yếu đọc sản phẩm, giải thích còn hạn chế.	0,5
Tổng				10,0

Bước 4. Kết luận, nhận định

TƯ LIỆU CHÓT KIẾN THỨC

NỀN KINH TẾ TRI THỨC

Khái niệm:

Nền kinh tế tri thức là nền kinh tế phát triển chủ yếu dựa vào **tri thức**, **thông tin** và **công nghệ hiện đại**. Tri thức trở thành nguồn lực quan trọng tạo ra của cải, nâng cao năng suất và chất lượng cuộc sống.

★ Biểu hiện chủ yếu:

1 Chuyển dịch cơ cấu kinh tế

Tăng nhanh các ngành có hàm lượng tri thức và **giá trị gia tăng cao**: công nghệ thông tin, công nghệ cao, tài chính – ngân hàng, giáo dục, nghiên cứu và phát triển...

2 Đổi mới công nghệ

Công nghệ đổi mới nhanh, vòng đời công nghệ và sản phẩm ngày càng ngắn; sáng tạo và nghiên cứu trở thành **động lực quan trọng**.

3 Nguồn nhân lực chất lượng cao

Lao động tri thức ngày càng giữ vai trò lớn; người lao động cần liên tục **cập nhật kiến thức và kĩ năng**.

4 Tự động hóa tăng

Lao động trực tiếp giảm, lao động **xử lí thông tin** và **vận hành công nghệ** tăng.

5 Học tập suốt đời

Học tập suốt đời trở thành yêu cầu cần thiết để thích ứng với sự phát triển nhanh của khoa học – công nghệ.

Hoạt động 3: LUYỆN TẬP (3 phút)

a) Mục tiêu

- Giúp HS tự đánh giá mức độ đạt mục tiêu bài học.
- Thu nhận phản hồi để GV điều chỉnh hoạt động dạy học.

b) Tổ chức thực hiện

Bước 1. GV giao nhiệm vụ

- HS quay lại Phiếu KWL và hoàn thành phần L - 3 điều em học được.
- Sau đó hoàn thành 3 - 2 - 1: 3 điều em học được; 2 điều em còn thắc mắc; 1 đề xuất để giờ học hiệu quả hơn.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ

- HS viết ngắn gọn, tập trung vào nội dung và cách học trong bài thực hành.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- Một số HS chia sẻ; GV ghi nhận các thắc mắc hoặc đề xuất tiêu biểu.

Bước 4. Kết luận, nhận định

GV tổng kết bài học, nhấn mạnh kỹ năng thu thập - kiểm chứng - hệ thống hóa tư liệu và viết báo cáo là trọng tâm của bài thực hành.

Hoạt động 4: VẬN DỤNG (2 phút)

a) Mục tiêu: Vận dụng kiến thức về đặc điểm, biểu hiện của nền kinh tế tri thức; phát triển năng lực số và sử dụng AI có trách nhiệm.

b) Nội dung: GV chia lớp thành 4 nhóm, yêu cầu HS về nhà sử dụng Gemini/ChatGPT tìm hiểu ứng dụng AI trong nền kinh tế số và thiết kế poster thể hiện đặc điểm, biểu hiện của nền kinh tế tri thức.

c) Sản phẩm: Poster của 4 nhóm, có thông tin chính xác và ghi nguồn tư liệu.

d) Tổ chức thực hiện

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ: GV chia lớp thành 4 nhóm, giao nhiệm vụ thiết kế poster.

Bước 2. HS thực hiện nhiệm vụ: Các nhóm thu thập tư liệu, sử dụng AI hỗ trợ, kiểm chứng thông tin và hoàn thành poster.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận: Các nhóm trưng bày poster, trình bày và nhận xét sản phẩm của nhau trong tiết học sau.

Bước 4. Kết luận, nhận định: GV nhận xét, đánh giá sản phẩm và nhấn mạnh việc sử dụng AI có chọn lọc, kiểm chứng thông tin trước khi sử dụng.

IV. HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Học bài cũ, trả lời câu hỏi SGK.
- Hoàn thành nhiệm vụ phân vận dụng.
- Chuẩn bị bài mới. Bài 6: Vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên, dân cư và xã hội khu vực Mỹ Latinh.